

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5410/2546

พนักงานอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด โจทก์ บริษัทสยามแกลเลอรี่ จำกัด โจทก์ร่วม บริษัทวินเนอร์ แกริช จำกัด กับพวก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.อ. มาตรา 2, ป.อ. มาตรา 83, ป.พ.พ. มาตรา 1015, ป.วิ.อ. มาตรา 123, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 27, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 69, พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 มาตรา 74

ย่อ / หลักกฎหมาย

เจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา 74 แห่ง พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 ต้องการให้ดำเนินคดีเพื่อลงโทษกรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลที่นิติบุคคลนั้นกระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นด้วย โดยให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นได้ร่วมกระทำผิดกับนิติบุคคลดังกล่าวโดยเป็นตัวการด้วยกัน ตาม ป.อ. มาตรา 83 แต่ความเป็นนิติบุคคลของบริษัทจำเลยที่ 1 นั้น เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากความเป็นบุคคลของจำเลยที่ 2 ที่มีฐานะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนจำเลยที่ 1 ประกอบกับความรับผิดชอบในทางอาญาเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิดเท่านั้น ดังนั้น แม้บทบัญญัติมาตรา 74 แห่ง พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537 จะบัญญัติให้ถือว่าจำเลยที่ 2 ร่วมกระทำความผิดกับนิติบุคคลจำเลยที่ 1 ด้วยก็ตาม แต่เมื่อโจทก์ร่วมมีหนังสือมอบอำนาจให้ ว. ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยหนังสือมอบอำนาจระบุให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 1 เท่านั้น กรณีจึงไม่มีผลที่จะให้ถือว่าโจทก์ร่วมร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ 2 เพื่อให้รับผิดในฐานที่ได้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ 1 ด้วย แม้ว่าในขณะที่ไปร้องทุกข์ดังกล่าวโจทก์ร่วมยังไม่รู้จักชื่อกรรมการบริษัทจำเลยที่ 1 ว่าเป็นจำเลยที่ 2 แต่โจทก์ร่วมก็มีสิทธิที่จะร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่กรรมการบริษัทจำเลยที่ 1 โดยเพียงแต่ระบุตำแหน่งไว้ได้ เพราะไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดห้ามไว้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้อง ขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสองตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๔ , ๖ , ๑๐ , ๑๗ , ๒๗ , ๓๑ , ๖๙ , ๗๐ , ๗๔ , ๗๕ และ ๗๘ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ จำเลยทั้งสองให้การปฏิเสธ ระหว่างพิจารณาผู้เสียหายยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ ศาลชั้นต้นอนุญาต ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยทั้งสองมีความผิดตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ มาตรา ๒๗ (๑) และ ๖๙ วรรคสอง ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ ให้จำคุกจำเลยที่ ๒ มีกำหนด ๑ ปี และปรับจำเลยทั้งสองคนละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท ไม่ปรากฏว่าจำเลยที่ ๒ เคยต้องโทษจำคุกมาก่อน เมื่อคำนึงถึงสถานะ อายุ และอาชีพแล้ว เห็นสมควรให้โอกาสจำเลยที่ ๒ กลับตนเป็นพลเมืองดี จึงให้การลงโทษจำคุกไว้มีกำหนด ๒ ปี ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ หากจำเลยที่ ๒ ไม่ชำระค่าปรับ ให้กักขังแทนเป็นระยะเวลา ๒ ปี คำขออื่นในท้าย จำเลยทั้งสองอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่า จำเลยทั้งสองร่วมกันละเมิดลิขสิทธิ์ในงานศิลปกรรมภาพพิมพ์ของโจทก์ร่วมโดยทำซ้ำเพื่อการค้าตามฟ้อง แต่โจทก์ร่วมมิได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๒ ภายใน ๓ เดือน นับแต่วันที่อยู่รู้เรื่องความผิดและรู้ตัวผู้กระทำความผิด คดีโจทก์ที่เกี่ยวกับจำเลยที่ ๒ จึงขาดอายุความ พิพากษาแก้เป็นว่า ให้ยกฟ้องโจทก์เกี่ยวกับจำเลยที่ ๒ นอกจากที่แก้คงให้

เป็นไปตามคำพิพากษาศาลชั้นต้น โจทก์ร่วมฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยว่า เห็นว่า แม้ตามเจตนารมณ์ของบทบัญญัติมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ ต้องการให้ดำเนินคดีเพื่อลงโทษกรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลที่นิติบุคคลนั้นกระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้อื่นด้วย โดยให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นได้ร่วมกระทำผิดกับนิติบุคคลดังกล่าวโดยเป็นตัวการด้วยกันตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ อันเป็นเจตนารมณ์ที่แตกต่างจากบทบัญญัติของกฎหมายที่มีโทษทางอาญาทั่ว ๆ ไป ดังเช่นที่โจทก์ร่วมฎีกาก็ตาม แต่ความเป็นนิติบุคคลของจำเลยที่ ๑ นั้น เป็นส่วนหนึ่งต่างหากจากความเป็นบุคคลของจำเลยที่ ๒ ที่มีฐานะเป็นกรรมการผู้มีอำนาจทำการแทนจำเลยที่ ๑ ประกอบกับความรับผิดชอบในทางอาญาเป็นเรื่องเฉพาะตัวของผู้กระทำความผิด กล่าวคือ บุคคลจักต้องรับโทษในทางอาญาต่อเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายบัญญัติเป็นความผิด ดังนั้น แม้บทบัญญัติมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ จะบัญญัติให้ถือว่าจำเลยที่ ๒ ร่วมกระทำความผิดกับนิติบุคคลจำเลยที่ ๑ ด้วยก็ตาม แต่การที่จำเลยทั้งสองจะต้องรับผิดชอบในผลแห่งการกระทำความผิดดังกล่าวนี้เป็นเรื่องเฉพาะตัวของแต่ละบุคคล เมื่อโจทก์ร่วมมีหนังสือมอบอำนาจให้ ว. ไปร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยหนังสือมอบอำนาจระบุให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๑ เท่านั้น กรณีจึงไม่มีผลที่จะให้ถือว่าโจทก์ร่วมร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๒ เพื่อให้รับผิดชอบในฐานะที่ได้ร่วมกระทำความผิดกับจำเลยที่ ๑ ด้วย แม้ว่าในขณะที่ไปร้องทุกข์ดังกล่าวโจทก์ร่วมยังไม่รู้จักชื่อกรรมการของบริษัทจำเลยที่ ๑ ว่าเป็นจำเลยที่ ๒ นี้ แต่โจทก์ร่วมก็มีสิทธิที่จะร้องทุกข์ให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่กรรมการของบริษัทจำเลยที่ ๑ โดยเพียงแต่ระบุตำแหน่งไว้ได้ เพราะไม่มีบทบัญญัติกฎหมายใดห้ามไว้ การที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยว่าโจทก์ร่วมมิได้ร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยที่ ๒ ภายในอายุความแล้วพิพากษายกฟ้องโจทก์เกี่ยวกับจำเลยที่ ๒ นั้นจึงชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ร่วมฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน.

องค์คณะ

พินิจ เพชรรุ่ง · เสริมศักดิ์ ผลัดธูระ · สุวัฒน์ วรรณะหทัย

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/5410/2546>